

OZDRAVLJENJA U STAROM ZAVJETU

PIŠE: MR. SC. FRA IVO PAVIĆ

Obično mislimo da su čudesna ozdravljenja počela s Isusom i apostolima u Novom zavjetu. Međutim, i u Starom zavjetu postoje brojna mjesta koja govore o ozdravljenjima. Biblijski se Bog objavio kao onaj koji ozdravlja i čini čuda. Može se reći, ozdravljenja u Starome zavjetu posjeduju, doduše tek u zametku, značajke kasnijih Isusovih ozdravljenja. Dokaz su Božje svemogućnosti. Ozdravljenja koja proizvode kojekakvi vračevi nisu čuda, nego magija, djelo sile koje su Bogu protivne i pred njim nemoće.

Bog je Osoba, a ne kozmička energija. Budući da je Bog Osoba, on govori, sluša, ozdravlja, oslobađa, tješi, donosi mir. To nam lijepo potvrđuje tekst proroka Izaje: „Izlijеčit će ga, voditi i utješit one što s njime tuguju, stavit će hvalu na usne njihove. Mir, mir onom tko je daleko i tko je blizu, govori Gospodin, ja će te izlijеčiti“ (57,19).

Bog nije stvorio svijet s namjerom da u njemu bude bolesti i patnje. Prema biblijskom izvješću Bog je stvorio muškarca i ženu zdrave i odlučno usmjerene prema zdravlju. U ozdravljenjima trijumfira njegova sveta volja da budemo sretni i zdravi kao što je bilo zamišljeno od početka stvaranja: „Na svoju sliku stvari Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvari... I vidje Bog sve što je učinio, i bijaše veoma dobro“ (usp. Post 1,27-31). Ta je njegova želja bila na početku stvaranja i ona je njegovo obećanje do kraja zemlje. Bog je vjeran onome što je rekao. NA SLIKU BOŽJU NIJE NIŠTA STVORENO BOLESNO!

Bog je Bog dobrote i ljubavi. Njegova dobrota i ljubav prema svom narodu očituje se u njegovu milosrdju za ljude koji trpe i koji su bolesni: „A ja sam Efrajima hodati učio, držeći ga za ruke njegove; al'oni ne spoznaše da sam se za njih bri-nuo“ (Hoš 12,3). Taj tekst nam potvrđuje da Bog želi ozdravljati svoj narod jer on je „zdravlje, život i blagoslov“ (usp. Sir 34,17). Čudesna ozdravljenja starozavjetnom vjerniku nisu bila tako čudna kao današnjem koji živi pod jakim utjecajem racionalizma i znanosti. „Pjevajte Gospodinu pjesmu novu, jer učini djela čudesna“. U tom je retku opisano temeljno raspoloženje starozavjetnog vjernika pred Bogom.

„Ja sam Gospodin koji dajem zdravlje!“

Bog čuje vapaj i uslišava molitve bolesnika: „Gospodine, Bože moj, zazvah te, i ti si me ozdravio“ (Ps 30,3). Pouzdanje u Gospodina donosi ozdravljenje kao što kaže prorok Jeremija: „Iscijeli me, Gospodine, i bit će zdrav“ (17,14).

Biblija govori ne samo da Bog ozdravlja već i o zdravlju kao o neprocjenjivoj vrijednosti: „Više valja zdravlje i snaga nego sve zlato svijeta... nema blaga nad zdravljem tjelesnim... bolji je siromah tijelom i čio nego bogataš bolesna tijela“ (usp. Sir 30,16,14). Zdravlje je dar Božji i posebno Božje obećanje onima koji poštaju roditelje: „Poštuj oca svoga i majku svoju, da imadneš dug život na zemlji koju ti daje Gospodin, Bog tvoj“ (Izl 20,12). To znači: Ako poštujemo roditelje, dugo ćemo živjeti. Dug život podrazumijeva i dobro zdravlje.

Osvrnamo se sada na neka poznata mesta u Starom zavjetu gdje se očituje ozdravljajuća Božja snaga, gdje Bog ozdravlja po molitvi pojedinca. Zdravlje je uključivalo plodnost i dug život. (usp Pnz 7,12-14). Abraham se pomolio Bogu i Bog je ozdravio Abimeleka, njegovu ženu i njegove sluškinje, tako te opet mogahu rađati (usp. Post. 20,17). Izak se pomoli Gospodinu za svoju ženu jer je bila nerotkinja. Gospodin ga usliša, te njegova žena Rebeka zače sina (usp. Post 25,21). Čudesnim ozdravljenjima Bog je potvrđivao vjerodostojnost ljudi, svojih miljenika, proroka. Ozdravljenja su potvrda moći Božje i Božjih glasnika.

Bog se objavio Izraelskom narodu kao Bog koji ozdravlja: „JA SAM GOSPODIN KOJI DAJEM ZDRAVLJE!“ Neki

Guardi: Ozdravljenje Tobijina oca, Crkva arkanđela Rafaela, Venecija

biličari to prevode i drugačije: „Ja sam Gospodin, tvoj Liječnik“ (usp. Izl 15,26); „Kad me zazoveš reći će: ‘Evo me!’“ (Iz 58,9) jer Bog je obećao pomoći. To se obećanje ne odnosi samo na neke pojedince nego na svakoga. Božja obećanja vise kao grozdovi u Bibliji, samo ih treba ubrati. Bog ne može protiv svog obećanja. Bog ne šalje bolest već zdravlje!

Nadalje čitamo: „Iskazujte štovanje Gospodinu, Bogu svome, pa će blagoslivati tvoj kruh i tvoju vodu i uklanjati od tebe bolesti“ (Iz 23,25-26). Te nam riječi govore da je Bog najbolji čovjekov liječnik. On je izvor fizičkoga zdravlja i svakog blagoslova. Čovjek kroz obdržavanje Božjih zapovijedi zadobiva zdravlje: „To će biti lijek tvome tijelu i okrepa tvojim kostima“ (Izr 3,8). Kad bi od Boga dolazile bolesti, tada se on ne bi zvao ‘Onaj koji daje zdravlje’.

Poslušnost Gospodinu donosi zdravlje i dug život (usp. Pnz 28,1-14), a neposlušnost Bogu i slušanju njegovog glasa razultira prokletstvom, bolescu i smrću (usp. Pnz. 28,15-68).

Mojsijeva sestra Mirjam ozdravila je od gube kad je Mojsije molio: “Bože, molim te, ozdravi je!” (Br 12,10-15) Sam Mojsije čini čudesa i zagovara za zdravlje mnogih: „Mojsije se pomoli za narod, i Gospodin reče Mojsiju: „Napravi otrovnicu i stavi je na stup: tko god bude ujeden ozdravit će ako je pogleda“ (Br 21,4-9).

Kaleb, jedan od uhoda Obećane zemlje u osamdeset petoj godini osjećao se još zdravim i snažnim, kao što je bio onoga dana kad ga je Mojsije poslao u izviđanje Obećane zemlje (Usp. 14,10).

Pri koncu Mojsijeva života na zemlji čitamo: „Mojsiju bijaše sto i dvadeset godina kad umrije. Oko mu nije oslabilo niti mu je snaga popustila“ (Pnz 34,7). Zapanjeni bolesnik koji se pouzda u Gospodina ozdravit će kao što kaže Ps 40,4: „Gospodin će ga ukrijepiti na postelji boli, bolest mu okrenuti u snagu.“

Prve biblijske knjige pripovijedaju kako snaga Božja daruje zdravlje i cjelovitost neplodnim ženama, darujući im sinove (usp. Post 20,17-18). Značajni su primjeri Manoahove žene i Samsonove majke (Suci 13,5-24); Samuelove majke Ane (1 Sam 1,19-20) i žene Sunamitke (2 Kr 4,16-17). Ilijia i Elizej, dva velika proruka u Izraelu, činili su velika čudesa u ime Božje, čak su i mrtve uskrisivali (usp. 1Kr 17,17-23; 2Kr 4,18-37) i to na sličan način na koji je činio sam Isus u Novom zavjetu.

„Gospodin oslobađa sužnje i slijepcima oči otvara“

U Starom zavjetu ozdravljenja se često povezuju s obraćenjem dok se bolest povezuje s grijehom. Imamo primjer Naamana Sirca koji je bio gubav. Bog ga je ozdravio po molitvi proroka Elizeja. Naaman Sirac na taj način doživljava i obraćenje. (usp. 2 Kr 5, 1-19).

Kralj Jeroboam prinosio je žrtvu poganskim bogovima, međutim u taj čas dolazi čovjek Božji koji proriče da će se žrtvenika raspasti. Kad je kralj čuo što je čovjek Božji rekao protiv žrtvenika u Betelu, ispruži ruku odande od žrtvenika i reče: „Uhvatite ga!“ Ali se osušila ruka koju je ispružio, i nije ju mogao vratiti k sebi. Žrtvenik se raspuknuo. Kralj progovori i reče čovjeku Božjem: „Umilostivi Gospodina, Boga svoga, da bih mogao vratiti ruku k sebi.“ Božji čovjek umilostivi Gospodina, i ruka se kraljeva vrati k njemu, i bila je zdrava kao prije (usp 1 Kr 13,4-6).

Bog je poslao arkanđela Rafaela, čije ime znači “Bog liječi”, da izliječi Saru i Tobita, oca Tobijina, koji bijaše slijep (usp. Tob 3,17).

Starozavjetni molitelji priznaju svoje grijehе te ponizno mole za ozdravljenje kao milost: „Smiluj mi se Gospodine, jer samo iznemogao, Gospodine, ozdravi me, jer dršću kosti moje“. (usp. Ps 6,3). Vidi se da je David vjerovao u Boga koji je milosrdan i koji ozdravlja: „Ja sam Gospodin koji iscjelju-

jem sve slabosti tvoje“ (usp 103,3). Engleski je prijevod još određeniji: *I am the Lord, your Healer (Ja sam Gospodin, tvoj Iscjelitelj)*.

Gospodin je Pomoćnik koji oslobađa i liječi slijepu, kao što piše u psalmu: „Gospodin oslobađa sužnje i slijepcima oči otvara“ (146,7). I mnogi drugi psalmi pozivaju nas da imamo pouzdanje u Gospodina kao u onoga koji ozdravlja dušu, tijelo i duh (Ps: 9, 29, 38, 39, 46, 62, 74, 88, 116, 121 i 147).

Bolesni Ezekija moli Gospodina za zdravlje, a Gospodin mu poručuje po proroku Izajiji: „Uslišao sam tvoju molitvu, video tvoje suze. Izliječit će te; za tri dana uzići ćeš u Dom Gospodnj. Dodat će tvome vijeku petnaest godina“ (usp. 2Kr 20,1-7; Iz 38,5). Svako ozdravljenje dolazi od Gospodina, a njegovi su načini različiti.

Riječ Božja nadahnuta Duhom Svetim je lijek kao što stoji u knjizi mudrih Izreka: „Sine moj, pazi na riječi moje... jer su život onima koji ih nalaze i ozdravljenje svemu tijelu njihovu“ (Izr 4,21-22). Bog daruje zdravlje po svojoj riječi: „Tada zavapiše Gospodinu u svojoj tjeskobi, i on ih istrže iz svih nevolja. Riječ svoju posla da ih ozdravi i život im spasi iz jame grobne“ (Ps 107,19-20).

U razgovoru s Bogom čini se da knjiga Mudrosti povezuje ovaj tekst kad kaže: „Jer njih nije liječila ni trava ni melem, nego tvoja riječ, o Gospode, koja liječi sve“ (Mudr 16,12). Zatim, Bog progovara preko proroka Izajije uspoređujući Riječ Božju s rodnom kišom: „Kao što daždi i sniježi s neba bez prestanka dok se zemlja ne natopi, oplodi i ozeleni, da bi dala sjeme sijaču i kruha za jelo, tako se riječ koja iz mojih usta izlazi ne vraća k meni bez ploda, nego čini ono što sam htio i obistinjuje ono zbog čega je poslaha“ (usp Iz 55,10-11). Slušati ili čitati Riječ Božju znači uzimati lijekove.

Mudri Sirah kaže: „Sine moj, u bolesti ne буди потишен, već se Bogu moli, jer on zdravlje daje“ (Sir 38,9). Bog daje zdravlje, a ne bolest! Stjecanje ozdravljenja često je povezano s oprštanjem: „Ako čovjek goji mržnju na drugoga, kako od Gospodina može tražiti ozdravljenje“ (Sir 28,2-3).

Bolest je zlo čak i kad ima neki smisao. Zato eshatološka obećanja proroka predviđaju nestanak bolesti u novom svijetu, koji će nastati kad umine stari svijet obilježen patnjom i smrću.

Prorok Izajija često ohrabruje svoje slušatelje da se nadaju Gospodinovu danu kad budu nestale sve bolesti. „Slijepi i gluhi će čuti i mnogi mrtvi će oživjeti“ (Iz 26,19; 29,18; 61,1-11); „tada će svjetlost mjeseca biti kao svjetlost sunčana, a svjetlost će sunčana postati sedam puta jača, kao svjetlost sedam dana – u dan kad Gospodin iscjeli prijelom svjemu narodu, izlijeći rane svojih udaraca“ (Iz 30,26).

„Hromi će skakati k'o jelen“

Nakana Božja jest da u budućnosti nestanu bolesti i da svi uživaju zdravlje: „Sljepačke će oči progledati, uši se gluhih otvoriti, tad će hromi skakati ko jelen, njemákov će jezik klicati“ (Iz 35,5-6). Isto tako čitamo kod Izajije 42,18: „Čujte gluhi! Progledajte, slijepi, da vidite!“ U svim tim tekstovima na djelu je Bog koji daje vid, ozdravlja sluh, razvezuje jezik, te pokreće hrome. Kod Izajije proroka nazire se sućutna lju-

bav Boga Oca koji tješi i liječi: „Može li žena zaboraviti svoje dojenče, ne imat sućuti za čedo utrobe svoje? Pa kad bi koja i zaboravila tebe ja zaboraviti neću“; i opet: „tad će sinut poput zore tvoja svjetlost, i zdravlje će tvoju brzo procvasti“ (Iz 49 15: 58, 8).

Volja je Božja da bolesnik ozdravi i da uživa dobro zdravlje. Bog je Gospodar života. Fizička ozdravljenja i molitve za ozdravljenje ukorijenjeni su u iščekivanju Mesije. Npr: Bog je rekao u proroštву o Mesiji: „A on je naše bolesti ponio, naše je boli na se uzeo, dok smo mi držali da ga Bog bije i ponižava. Za naše grijeha probodoše njega, za opačine naše njega satriješe. Na njega pade kazna radi našeg mira, njegove nas rane iscijeliše“ (Iz 53,4-5). Veliki protestantski bibličar Carter komentira ovaj tekst i kaže: „Jedan od znakova Mesije bio je taj da ima moć nad bolestima“. U tom tekstu prorok Izajija ne govori o sebi već o Isusu koji je činio brojna ozdravljenja i čudesa.

Prorok Danijel naviješta Boga koji čini znakove i čudesa na nebu i na zemlji (usp. Dan 6,28). A Bog preko proroka Hoševe progovara: „Iscijelit će ih od njihova otpada, od svega ču ih srca ljubiti“; a narod se uzda u Boga: „on je razderao on će nas iscijeliti: on je udario on će nam poviti rane“ (Hoš 6,1; 14,5). Preko proroka Jeremije naviješta da je povratak njemu uvjet ozdravljenju: „Evo, ja će zaliječiti njihovu ranu, ja će ih iscijeliti i ozdraviti i pružiti im obilje istinskog mira“ (Jer 3,22; 33,6). I u drugim se biblijskim odlomcima može vidjeti Božja čežnja za zdravljenjem: Iz 23,25; Pnz 7,15; Br 21,9; Job 5,18; Jer 30,17.

Strah Gospodnjji uvjet je ozdravljenja tijela stoji u knjizi proroka Malahije: „A vama koji se Imena moga bojite sunce pravde će ogranuti sa zdravljem u zrakama, i vi ćete izlaziti poskakujući kao telad na pašu“ (3,20). To isto potvrđuju i sljedeći tekstovi: „Boj se Gospoda i kloni se zla. To će biti zdravlje (hebr. „lijek“) tvome tijelu i okrepa tvojim kostima“ (Izr 3,7-8); „Strah Gospodnjji je kruna (vijenac) mudrosti koja cvate mirom i zdravljem“ (Sir 1,18). Danas ima mnogo ljudi koji nemaju dar straha Božjega pa zato ne ozdravljaju.

Velika ozdravljenja i čudesa u Bibliji bila su važna da ljudi povjeruju da je Bog živ i da potpuno drži situaciju pod kontrolom! Tako jeisto važno i danas. Da u Svetom pismu nema govora o ozdravljenjima, ono bi bilo mrtvo slovo na papiru. Isto tako ozdravljenja ne bi imala smisla bez Svetoga pisma.

Boga više slavi čovjek koji je ozdravio nego onaj koji je umro kao što stoji u Psalmu 118,17: „Ne umrijeti neću nego živjeti, i kazivat će djela Gospodnja“. Smisao ozdravljenja u Starom zavjetu jest upravo u tome da se proslavi Bog.

Iz ovoga je kratkog opisa jasno kako Bog već u Starom zavjetu želi da čovjek bude zdrav u duhu, duši i tijelu jer samo tako mu se vraća izgubljena slika Božja koja mu je utisnuta već u stvaranju. Nijedan odlomak u Starom zavjetu ne govori da Bog šalje bolesti. Tome ide u prilog i činjenica da veliki ljudi Starog zavjeta nisu bili bolesni niti su umrli od bolesti već su se naprsto ugasili njihovi životi u dubokoj starosti. To se vidi u životu Abrahama, Izaka, Jakova, Josipa, Mojsija, Jošue, Davida, Joba i dr. Danas više nije tako pa postoji mišljenje da bolest mora prethoditi smrti. Kad netko umre odmah se postavlja pitanje: Od koje bolesti je umro? Takav stav nije biblijski.